

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАВЧАЛЬНО-НАУКОВА УСТАНОВА
«АКАДЕМІЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ»

ГОЛОВКО ВЛАДИСЛАВ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

УДК 351.862.64(338.242)

**ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В СИСТЕМІ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ**

08.00.03 — економіка та управління національним господарством

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Київ — 2021

Дисертацією є рукопис.

Роботу виконано в Державній навчально-науковій установі «Академія фінансового управління», м. Київ.

Науковий керівник академік НАН України, доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України
Єфименко Тетяна Іванівна,
Державна навчально-наукова установа
«Академія фінансового управління», президент

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
Новікова Ольга Федорівна,
Інститут економіки промисловості
НАН України, заступник директора з наукової роботи

доктор економічних наук, професор
Діба Михайло Іванович,
Державний вищий навчальний заклад
«Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», професор
кафедри корпоративних фінансів і контролінгу

Захист відбудеться «30» квітня 2021 р. о 14:30 год. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.853.01 ДННУ «Академія фінансового управління» за адресою: 01054, м. Київ, вул. Олеся Гончара, 46/48.

З дисертацією можна ознайомитись у науковій бібліотеці ДННУ «Академія фінансового управління» за адресою: 01014, м. Київ, бульв. Дружби народів, 38.

Автореферат розіслано «30» березня 2021 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

С. С. Гасанов

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Посилення глобалізаційних процесів, наслідком чого є все більше розмивання національних кордонів, поруч із можливістю ефективнішого використання наявних ресурсів та пришвидшення економічних процесів, провокує виникнення нових викликів економічній безпеці кожної держави, протидіяти яким складно за рахунок використання традиційних інституційних механізмів. В Україні ситуація ускладнюється подальшою трансформацією національної економіки, яка супроводжується високим рівнем політичної й соціальної напруженості й військовими діями на території країни. Нездатність своєчасно реагувати на нові виклики, в т.ч. через високу інертність державного регулювання, провокує виникнення або ж посилення негативного впливу загроз на економічну безпеку держави.

Відомий іноземний досвід переконливо засвідчує здатність вирішення складних проблем в сфері економічної безпеки держави за рахунок розвитку публічно-приватного партнерства, зокрема шляхом активізації підприємницьких структур через формування безпечних умов реалізації ними соціально важливих проектів. Для України такий досвід цінний через відсутність реальних можливостей забезпечення економічної безпеки на різних рівнях (регіон, галузь, підприємство та особа) при можливості контролю за діями приватних партнерів та здійснення регулювання процесу реалізації проектів. В кожній країні, яка досягнула успіху в застосуванні публічно-приватного партнерства, сформовано інституційне середовище, яке не може бути без адаптації застосовано в нашій країні. Розроблення теоретико-методичних основ та практичних рекомендацій щодо застосування публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави є необхідним та важливим кроком для стабілізації ситуації та створення умов сталого розвитку національної економіки.

Розробці питань щодо забезпечення економічної безпеки держави чимало уваги приділили українські та зарубіжні вчені, зокрема: Я. Базилюк, О. Барановський, В. Бегма, В. Білоус, Т. Блудова, Б. Бузан, З. Варналій, Т. Васильців, Д. Венцовський, В. Волошин, В. Геєць, В. Горбулін, Б. Грієр, С. Давиденко, Б. Данилишин, А. Двигун, М. Дйба, Я. Жаліло, О. Іляш, О. Коваль, М. Єрмошенко, Т. Єфименко, Г. Козаченко, О. Ляшенко, В. Мартинюк, К. Мердок, І. Мігус, А. Мокій, К. Наумік-Гладка, О. Новікова, Д. Олійник, Г. Пастернак-Таранушенко, В. Предборський, О. Собкевич, О. Суходоля, А. Сухоруков, М. Флейчук, В. Франчук, О. Цимбал, О. Шаров, Л. Шемаєва, А. Штангрет, Н. Юрків та інші.

Проблема розвитку публічно-приватного партнерства перебуває в сфері дослідження значної кількості вчених, зокрема: А. Акінтоє, Б. Вайса, М. Геддса, Дж. Делмон, О. Длугопольського, Е. Єскомба, Г. Кучерової, О. Левченка, Ю. Малаховського, О. Мартякової, Ф. Оладеїнде, К. Павлюк, Г. Петерса, С. Петрухи, П. Розенау, Є. Саваса, В. Семиноженка, Л. Федулової, К. Шапошникова, П. Шилепницького та ін.

Віддаючи належне науковій і практичній значущості праць цих учених, слід зазначити, що у сучасній науковій літературі й практиці господарювання ще недостатньо досліджені важливі питання розвитку публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави. Зокрема, потребують окремого системного дослідження процеси формування механізмів, застосування яких забезпечило б досягнення економічних інтересів держави й бізнес-структур при вирішенні важливих соціально-економічних проблем для суспільства.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію підготовлено відповідно до тематичного плану науково-дослідних робіт Державної навчально-наукової установи «Академія фінансового управління», зокрема за темами: «Інституціональні реформи та впровадження методів проектного управління у сфері державних фінансів» (2011, номер державної реєстрації 0111U006820), «Модернізація інституціональної структури міжнародних фінансів у контексті реалізації національних стратегій розвитку системи управління державними фінансами» (2017, номер державної реєстрації 0115U000935), «Теоретико-методологічні і науково-практичні засади нормування і стимулювання науково-дослідної праці» (2018–2020, номер державної реєстрації 0116U004759).

Мета і завдання дослідження. *Метою* дисертаційної роботи є наукове обґрунтування теоретико-методичних положень і розроблення практичних рекомендацій щодо розвитку публічно-приватного партнерства в системі економічної безпеки держави.

Для досягнення обраної мети визначено такі *завдання*:

- узагальнити, систематизувати, здійснити критичний аналіз теоретичних і практичних аспектів забезпечення економічної безпеки держави;
- розробити теоретико-методичні положення застосування механізмів публічно-приватного партнерства;
- розробити матрицю переваг та перешкод сталого розвитку економіки в контексті забезпечення економічної безпеки держави;
- систематизувати доміканти публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави;
- розробити теоретико-методичний підхід до моделювання впливу причин уповільнення розвитку публічно-приватного партнерства в Україні;
- сформулювати методичні та прикладні основи протидії інформаційній асиметрії в сфері публічно-приватного партнерства;
- сформулювати науковий підхід до побудови механізму публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави;
- розробити теоретико-практичний підхід до оцінки втрат від реалізації ризиків в проектах публічно-приватного партнерства.

Об'єкт дослідження – процес забезпечення економічної безпеки держави.

Предмет дослідження – теоретичні та практичні засади розвитку публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави.

Методи дослідження. В основу методології дисертаційної роботи покладено системний підхід, у межах якого застосовано такі методи: *індукції та дедукції, порівняння і систематизації* – задля дослідження сутнісних характеристик та еволюції базових понять дисертаційної роботи; *аналізу та синтезу* – під час визначення домінантів публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави; *непараметричні статистичні* – для характеристики поточного стану та виявлення тенденцій розвитку публічно-приватного партнерства; *анкетування та експертного аналізу* – у визначенні та характеристиці причин уповільнення розвитку публічно-приватного партнерства в Україні, для оцінки ризиків реалізації проектів публічно-приватного партнерства; *аналізу ієрархій* – для моделювання впливу причин уповільнення розвитку публічно-приватного партнерства; *моделювання* – під час розробки механізму публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави, перманентного рівня інформаційного забезпечення усіх сторін публічно-приватного партнерства при реалізації проекту концесії; *попарних порівнянь за перевагою варіантів* – для оцінки можливих втрат від реалізації ризиків в проектах публічно-приватного партнерства; *морфологічного аналізу* – для уточнення понятійно-категоріального апарату за проблемою; *графічний* – під час наочного подання теоретичного та методичного матеріалу; *абстрактно-логічний* – задля теоретичних узагальнень і висновків дослідження.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі, нормативно-правові акти України, вітчизняна і зарубіжна наукова література, дані Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Державної фіскальної служби України, Державної казначейської служби України, Державної служби статистики України, Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України, інформаційно-аналітичні матеріали інституцій системи Організації Об'єднаних Націй, Міжнародного валютного фонду, Організації економічного співробітництва та розвитку, результати соціологічних та експертних опитувань тощо.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленні та розвитку теоретико-методичних положень і розробленні науково-методичних рекомендацій щодо розвитку публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави. У процесі дослідження одержано такі найсуттєвіші результати:

удосконалено:

– систематизацію домінантів публічно-приватного партнерства, яка відрізняється від відомих орієнтацією на врахування безпекових аспектів при визначенні інтересів, можливостей, ризиків та очікуваних результатів для органів державної та місцевої влади, приватних партнерів та суспільства, яка

сприятиме вирішенню основних проблем пов'язаних з негативним впливом загроз на безпеку держави;

– теоретико-методичний підхід до моделювання впливу причин уповільнення розвитку публічно-приватного партнерства в Україні, який, на відміну від існуючих, на підставі використання методів анкетування, експертного аналізу та аналізу ієрархій, передбачає визначення, у розрізі окремих груп (економічні та організаційно-правові) та за чотирма рівнями реалізації проектів (загальнодержавний, регіональний, субрегіональний та базовий), причин, які найбільш суттєво впливають на розвиток публічно-приватного партнерства;

– методичні та прикладні основи протидії інформаційній асиметрії, які, на відміну від існуючих, завдяки уточненню суті інформаційної потреби, інформаційного забезпечення, інформаційної асиметрії та наслідків її виникнення стосовно держави, приватного партнера та суспільства, сприяють покращенню інформаційного супроводу етапів розроблення й реалізації проектів публічно-приватного партнерства та більш ефективному використанню ресурсів для досягнення цілей в сфері економічної безпеки держави;

– науковий підхід до побудови механізму публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави, який, на відміну від існуючих, враховуючи фактичні потреби та можливості держави, приватного партнера та суспільства, шляхом уточнення основних параметрів застосування такого механізму (методи, інструменти, принципи, форми, інституційне середовище, інституційні бар'єри, напрями розвитку), забезпечує досягнення інтересів учасників та сприяє підтриманню належного рівня економічної безпеки держави;

– теоретико-практичний підхід до оцінки втрат від негативного впливу ризиків в проектах публічно-приватного партнерства, який, на відміну від відомих, на основі сформованої процедури опитування експертів та застосування методу попарних порівнянь за перевагою варіантів, забезпечує формування інформаційного підґрунтя щодо рівня впливу ризиків за основними групами (політичні, економічні, соціокультурні й технічні) на усіх етапах розроблення та реалізації проекту, що дозволяє вносити своєчасні зміни в механізм публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави;

дістали подальшого розвитку:

– теоретичний базис забезпечення економічної безпеки держави, що, на відміну від існуючих, сформовано на перетині теоретичних підходів до розуміння основних закономірностей, взаємозв'язків, чинників, структури та уточнення сутності базових понять «безпека», «економічна безпека» (особи, підприємства, галузі, регіону, держави, міжнародна та глобальна), «виклик», «ризик», «загроза» й «небезпека», що визначає умови та процес

взаємоузгодженого досягнення економічних інтересів попри зростання глобальної нестабільності;

– теоретико-методичні положення застосування механізмів публічно-приватного партнерства, що, на відміну від існуючих, уточнюють трактування публічно-приватного партнерства, визначають основні принципи та характеризують умови, переваги й недоліки механізмів публічно-приватного партнерства, а також обґрунтовують їх значення в забезпеченні економічної безпеки держави;

– розроблено матрицю переваг та перешкод сталого розвитку економіки, що, на відміну від існуючих, отримана шляхом дослідження практики державного регулювання в найбільш розвинутих країнах світу та країнах ЄС (Німеччина, Норвегія, Швеція, КНР, США, Індія), що дало змогу конкретизувати орієнтири для удосконалення забезпечення економічної безпеки держави на засадах сталого розвитку, зокрема шляхом розвитку публічно-приватного партнерства.

Практичне значення одержаних результатів полягає у використанні результатів дослідження у вигляді методичних розробок і практичних рекомендацій щодо розвитку публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави. Теоретичні висновки, науково-практичні рекомендації та інші результати наукових досліджень, викладені в дисертаційній роботі, знайшли практичне застосування в діяльності окремих органів державної влади, що підтверджується відповідними довідками. Результати роботи використовувалися Комітетом з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки при опрацюванні законопроектів щодо використання концесії як дієвого механізму публічно-приватного партнерства в Україні – проект Закону про концесії (№8125), проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо оренди і концесії (№6018) (автором обґрунтовано створення інститутів розвитку публічно-приватного партнерства як рушійної сили взаємовигідних відносин держави та приватного сектору та громадянського суспільства з метою поліпшення інвестиційного клімату в державі) (довідка про впровадження від 25.05.2018 № 04-26/24-254), а також при виконанні науково-дослідної роботи в Національному інституті стратегічних досліджень на тему «Забезпечення конкурентоспроможності регіонів та громад при зміні територіальної організації влади (ДР № 0120U000262)» (надано пропозиції щодо досягнення цілей сталого розвитку шляхом удосконалення децентралізації та підвищення рівня фінансової спроможності громад та удосконалення бюджетної децентралізації; запропоновано шляхи мобілізації джерел наповнення місцевих бюджетів, використовуючи механізми публічно-приватного партнерства) (довідка про впровадження від 15.02.2021 № 293/159).

Одержані теоретичні результати також були використані у роботі Публічного акціонерного товариства «Транснаціональна фінансово-промислова нафтова компанія «Укртатнафта» у сфері взаємодії приватного сектору економіки з громадянським суспільством та державою у капіталомістких та соціально-значимих сферах, зокрема в енергетиці. Особливу увагу було надано моделі оцінки загроз та попередження негативних наслідків у сфері захисту критичної інфраструктури використовуючи механізми ППП (довідка про впровадження від 19.07.2018 № 38/10/4060).

Основні результати наукового дослідження застосовуються в навчальному процесі ДННУ «Академія фінансового управління» на спеціалізованих тренінгових курсах підвищення кваліфікації державних службовців V-VII категорії за освітньою програмою «Стратегія реформування системи управління державними фінансами: розвиток бухгалтерського обліку, державного фінансового контролю та аудиту» (довідка про використання від 12.01.2021 р. № 77025-07/12-1).

Особистий внесок здобувача полягає у розробці й обґрунтуванні наукових положень, висновків і рекомендацій для розвитку публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави.

Дисертаційна робота, результати якої виносяться на захист, є самостійною науковою роботою. Внесок у роботах, виконаних у співавторстві, відображено у публікаціях [1; 13] за списком праць, поданих в авторефераті.

Апробація результатів дисертації. Основні результати дисертації доповідалися та обговорювалися на: XIV Міжнародній науково-практичній конференції «Конкурентоспроможність національної економіки» (Київ, 2014); I Міжнародній науково-практичній конференції «Управління розвитком технологій» (Київ, 2014); IV науково-методичній конференції «Забезпечення якості вищої освіти: сучасний стан та перспективи» (Харків, 2017); V Всеукраїнській науково-практичній конференції «Формування стратегії соціально-економічного розвитку підприємницьких структур в Україні» (Львів, 2019); Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні питання розвитку сучасної економіки, управління та адміністрування» (Київ, 2019); Міжнародній науково-практичній конференції «Інформаційні технології та фінансова система: сучасний стан, ефективність, перспективи» (Київ, 2019); Міжнародній науково-практичній конференції «Напрями та сучасний розвиток міжнародних відносин: економічні та політичні аспекти» (Запоріжжя, 2020); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Євроінтеграційна перспектива та інвестиційний потенціал економіки: теорія та практика» (Одеса, 2020).

Публікації. За темою дисертації опубліковано 18 наукові праці: 1 стаття – в колективній монографії; 8 статей – у наукових фахових виданнях України, які включені до наукометричних баз даних, 1 стаття в іноземному фаховому виданні та 8 тез доповідей у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Загальний обсяг публікацій становить 36,72 др. арк., з яких особисто здобувачеві належить 5,85 др. арк.

Структура і обсяг роботи. Дисертація складається з анотації вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг наукової роботи становить 304 сторінки. Робота містить: 92 таблиці, із них 2 розміщені на 2 повних сторінках; 36 рисунків, із них 10 охоплюють 10 повних сторінок; 7 додатків розміщених на 25 сторінках; список використаних джерел складається із 360 позицій, які охоплюють 36 сторінок. Обсяг основного тексту дисертації становить 231 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність дисертаційної роботи, сформульовано мету, завдання, предмет, об'єкт і методи дослідження, викладено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, наведено особистий внесок здобувача, дані про апробацію результатів дослідження та публікації.

У **першому розділі «Теоретико-методичні аспекти розвитку публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави»** сформовано теоретичний базис забезпечення економічної безпеки держави шляхом уточнення сутності базових понять таких як «безпека», «виклик», «ризик», «загроза», «небезпека» та «економічна безпека держави»; визначено історичні етапи розвитку та параметри сучасної практики публічно-приватного партнерства із характеристикою механізмів його застосування в процесі забезпечення економічної безпеки держави; досліджено процес досягнення цілей сталого розвитку, зокрема в контексті забезпечення економічної безпеки, найбільш розвинутими країнами світу та країнами ЄС через активізацію публічно-приватного партнерства.

Досліджуючи історичні корені вирішення проблеми забезпечення безпеки будь-якої соціально-економічної системи, було виявлено, що сучасне її вирішення в найбільшій мірі пов'язано із економічними процесами, що вимагає уточнення змісту базових понять, виходячи і з критично високого рівня глобальної нестабільності. Обґрунтовано, що під безпекою доцільно розуміти такий стан системи, при якому досягається належний рівень захисту від негативного впливу різноманітних ризиків та загроз. Виклик запропоновано тлумачити як події, що не мають безпосереднього впливу на стан системи, але вказують на можливу зміну у середовищі її існування. Поява ризиків несе як можливі втрати, так і нові можливості для існування та розвитку системи. Загрози слід розуміти як негативні явища, що можуть знизити рівень безпеки та спричинити руйнування системи. Рівень небезпеки, яка, будучи антиподом безпеки, вказує на результати впливу внутрішніх та зовнішніх загроз, протидіяти або ж адаптуватися до впливу яких система не змогла. Сутність усіх базових понять досліджено в контексті процесу забезпечення економічної безпеки України із відповідним визначенням актуальних у сьогоднішньому періоді викликів, ризиків та загроз.

Доведено, що економічна безпека держави, забезпечуючи зв'язок між іншими рівнями економічної безпеки (особи, підприємства, галузі, регіону, міжнародної та глобальної), в сучасних умовах глобальної нестабільності повинна бути орієнтована на захист національних економічних інтересів у зовнішньому та внутрішньому середовищі у розрізі таких її функціональних складових як: фінансова, інвестиційна, соціальна, енергетична, демографічна, інноваційна, продовольча та технологічна, активно використовуючи при цьому механізми публічно-приватного партнерства.

За результатами проведеного морфологічного аналізу поняття «публічно-приватне партнерство» запропоновано власне трактування як двостороннього процесу взаємодії та співпраці держави та приватного сектору у сфері розвитку суспільства, забезпечення економічної безпеки та отримання відповідного соціально-економічного ефекту. Доведено, що публічно-приватне партнерством повинно реалізовуватися в процесі забезпечення економічної безпеки держави із дотриманням таких принципів як: повної відкритості і прозорості; економіко-фінансової обґрунтованості; соціально-правової відповідальності; постійного державного контролю; досягнення захисту економічних інтересів; ретельної оцінки партнера; інноваційного розвитку; управління ризиками; моніторингу; розуміння зовнішнього середовища; розуміння внутрішнього середовища.

Розроблено теоретико-методичні положення застосування механізмів публічно-приватного партнерства, які, спираючись на ретельний розгляд особливостей основних моделей (концесія, оренда, контракти «під ключ», контракти постачання і управління, приватна фінансова участь та володіння) та врахування міжнародного досвіду (інституціональне забезпечення, особливості законодавчого регулювання та результати реалізації найважливіших проектів), уточнюють процес взаємодії публічного та приватного партнерів із можливістю ними досягнення соціально-економічних цілей, які сприяють стабілізації національної економіки та досягненню й підтриманню необхідного рівня економічної безпеки держави попри високий рівень глобальної нестабільності.

Обґрунтовано, що процес забезпечення економічної безпеки держави повинен здійснюватися із дотриманням цілей сталого розвитку, які передбачають синхронне виконання завдань в економічній, соціальній та екологічній сферах. З'ясовано, що сімнадцять завдань адаптованих до вітчизняних умов цілей сталого розвитку передбачає розвиток партнерських відносин між владою і бізнесом, тобто формує необхідне теоретичне підґрунтя для активізації публічно-приватного партнерства і в сфері забезпечення економічної безпеки нашої держави.

Розглянуто головні напрями перетворень в соціальній сфері у процесі переходу на засади сталого розвитку, що дало змогу охарактеризувати сучасні напрями посилення соціальної орієнтації економік розвинутих країн із першочерговим вирішенням проблем розвитку людського потенціалу та поліпшенням добробуту громадян як основи протидії ключовим загрозам економічній безпеці держави.

Здійснено узагальнення аналітичних матеріалів стосовно державного регулювання економічною, соціальною та екологічною сферами в розвинутих країнах світу та країнах ЄС (Німеччина, Норвегія, Швеція, КНР, США, Індія), що дало змогу охарактеризувати практику дотримання ними цілей сталого розвитку із подальшою побудовою матриці переваг та перешкод сталого розвитку, яка може бути застосована для структурної перебудови економіки України та внесення змін в державне регулювання процесу забезпечення економічної безпеки України, зокрема і шляхом активізації публічно-приватного партнерства.

У другому розділі «Інституційні засади функціонування публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави» досліджено практику реалізації проектів публічно-приватного партнерства в розвинутих країнах світу та країнах ЄС, а також в Україні; визначено та ретельно розглянуто сутність основних домінантів публічно-приватного партнерства в системі економічної безпеки держави; проведено моделювання впливу економічних та організаційно-правових причин уповільнення розвитку публічно-приватного партнерства в Україні.

Виявлено, що в практиці кожної країни наявні відмінності (Великобританія – Валлійська модель взаємного інвестування, за якої державний та приватний сектор беруть на себе ідентичні частки інвестування в проект, а також Шотландська модель неприбуткового розподілу, за якою існує фіксована норма прибутку для підрядників та кредиторів; Німеччина – створена розгалужена структура центрів підтримки публічно-приватного партнерства на федеральному та субфедеральному рівнях; Франція – проведення лише одного тендеру на весь цикл концесії; КНР – посилення ролі інститутів і механізмів в процесі реалізації спільних з приватним сектором проектів), які сприяють збільшенню взаємодії між державною та приватним партнером щодо реалізації таких соціально важливих проектів, які забезпечують посилення економічної безпеки на усіх рівнях, тобто держави, регіону, галузі, підприємства та особи.

З'ясовано, що в Україні сьогодні реалізується суттєво менша кількість проектів публічно-приватного партнерства у порівнянні із Великобританією, Німеччиною, Францією та КНР. За результатами проведеного SWOT- та PEST-аналіз стану і розвитку публічно-приватного партнерства в Україні сформовано міжсекторну модель публічно-приватного партнерства в нашій країні з врахуванням міжнародного досвіду.

Обґрунтовано доцільність визначення та систематизації базових домінантів як орієнтирів для активізації розвитку публічно-приватного партнерства, результати якого повинні сприяти зменшенню негативного впливу ключових загроз на економічну безпеку держави (рис. 1).

В основі кожної домінанти покладено кращий іноземний досвід із ретельним розглядом можливості його застосування в умовах національної економіки та виділенням безпекових аспектів на етапах планування, розроблення, виконання та використання певного проекту публічно-приватного партнерства.

Сформовано теоретико-методичний підхід до моделювання впливу причин уповільнення розвитку публічно-приватного партнерства, що передбачає проведення групування причин уповільнення розвитку публічно-приватного партнерства на економічні та організаційно-правові із виділенням чотирьох рівнів реалізації проектів (загальнодержавний, регіональний, субрегіональний та базовий) дозволило забезпечити необхідний рівень чіткості при застосуванні методу аналізу ієрархій.

За результатами проведених розрахунків були зроблені висновки, що найбільш вагомий вплив серед організаційно-правових причин мали: «політика держави у сфері публічно-приватного партнерства» та «стан нормативно-правової бази». Визначено, що найбільш вагомими економічними причинами, які уповільнюють розвиток публічно-приватного партнерства в Україні є «галузеві особливості провадження господарської діяльності і умови довгострокового співробітництва між державою і приватними партнерами».

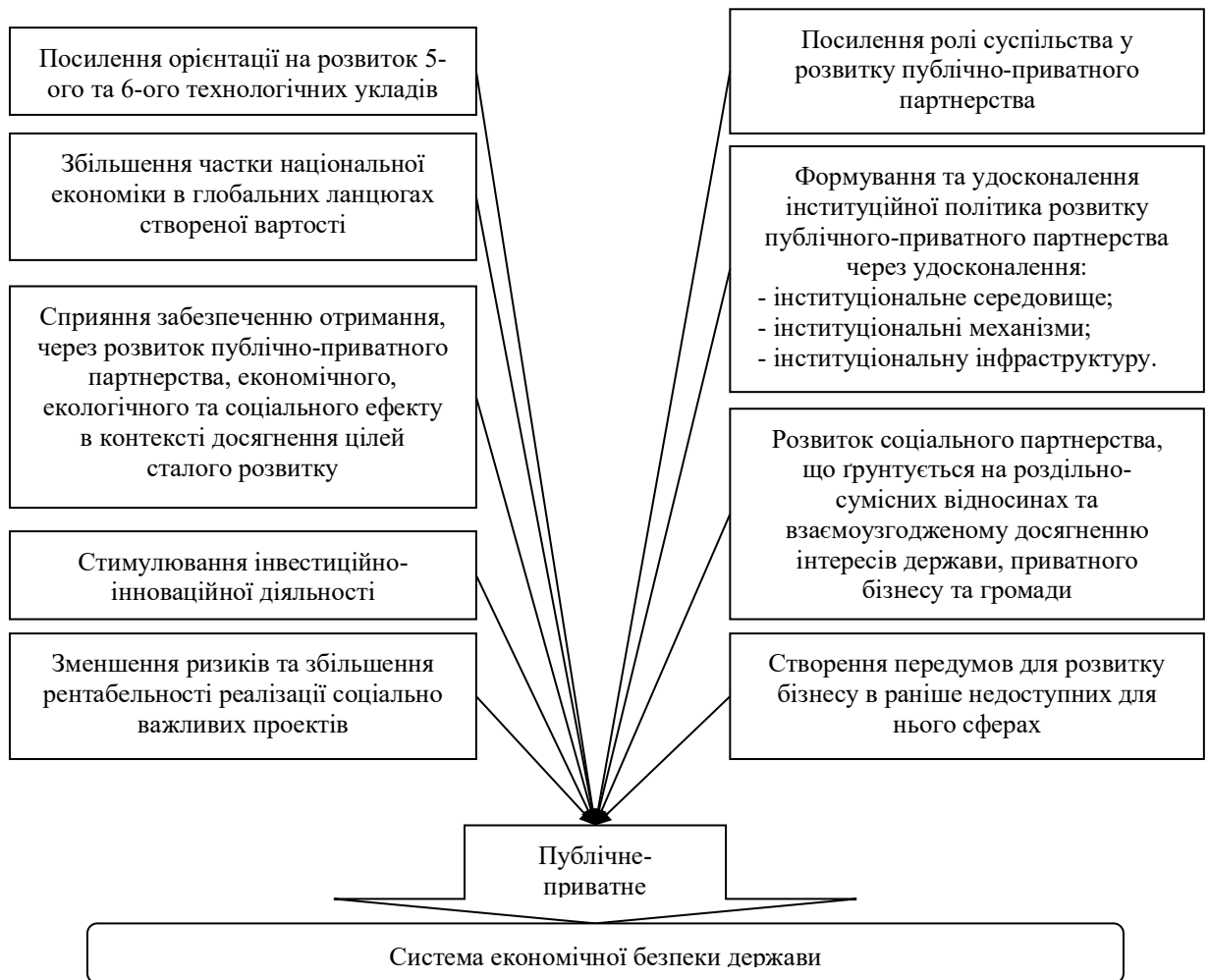

Рис. 1. Домінанти публічно-приватного партнерства в системі економічної безпеки держави

Отримані результати зведені в табл. 1, що формує необхідне інформаційне забезпечення для удосконалення механізму публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави.

У третьому розділі «Формування безпечних умов розвитку публічно-приватного партнерства в Україні» досліджено причини та можливі наслідки інформаційної асиметрії на різних етапах розроблення та реалізації проектів публічно-приватного партнерства для держави, приватного партнера та суспільства, розроблено науковий підхід до побудови механізму публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави, сформовано теоретико-практичний підхід до оцінки втрат від реалізації ризиків в проектах публічно-приватного партнерства.

З'ясовано, що розроблення та реалізація проектів публічно-приватного партнерства вимагає акумулювання не лише значних фінансових та матеріальних ресурсів, але в найбільшій мірі інформаційних. Досягнення інтересів держави, приватного партнера та суспільства можливе шляхом формування інформаційного забезпечення щодо важливої соціально-економічної потреби, можливості її задоволення, здатності реалізувати проект, здійснювати інформаційний супровід розроблення та реалізації, прозорого вибору приватного партнера, контролю за реалізацією проект. Інформаційна асиметрія, виникнення якої пов'язано із відсутністю, неналежною якістю інформації або ж її надмірність через значні обсяги «інформаційного шуму» може нести загрозу для публічно-приватного партнерства, негативно впливаючи на економічну безпеку держави через нездатність регулювати та контролювати усі процеси пов'язані із реалізацією проектів.

Таблиця 1

Вплив причин уповільнення розвитку публічно-приватного партнерства в Україні

Економічні		Організаційно-правові	
Причина	Вага	Причина	Вага
галузеві особливості провадження господарської діяльності і умови довгострокового співробітництва між державою і приватними партнерами	0,400	політика держави у сфері публічно-приватного партнерства	0,311
інвестиційний клімат і умови провадження підприємницької діяльності під час реалізації проектів	0,214	стан нормативно-правової бази	0,245
		рівень інституційної спроможності державних органів і приватного сектору до впровадження відповідних проектів	0,192
стан механізму надання державної підтримки для реалізації довгострокових інвестиційних проектів за участю приватних партнерів	0,205	рівень обізнаності громадян з питань реалізації інвестиційних проектів	0,094
ефективність механізму надання державної підтримки	0,135	рівень забезпечення державних органів та органів місцевого самоврядування фахівцями відповідної кваліфікації	0,081
стан механізму тарифного регулювання та економічна обґрунтованість тарифів	0,043	наявність проблем у відносинах між державними органами і приватним сектором під час проведення погоджувальних процедур, захисту прав власності інвесторів, розв'язання господарських спорів	0,074

Сформовано методичні та прикладні основи протидії інформаційній асиметрії в сфері публічно-приватного партнерства шляхом обґрунтування авторського тлумачення термінів «інформаційні потреби», «інформаційне забезпечення», «інформаційна асиметрія» із конкретизацією їх змісту в процесі реалізації проектів публічно-приватного партнерства стосовно

держави, приватного партнера та суспільства, виявлення причин виникнення інформаційної асиметрії та прогнозування можливих наслідків для усіх сторін, що послужило основою для розроблення перманентного рівня інформаційного забезпечення при реалізації проекту концесії. Отримані результати доводять важливість посилення взаємодії між усіма сторонами шляхом налагодження каналів обміну інформацією із обов'язковою перевіркою та контролем за якістю інформації. Доведено, що завдяки покращенню інформаційного забезпечення держава може забезпечити підтримання та покращення рівня економічної безпеки шляхом своєчасного реагування на потребу задоволення важливої соціально-економічної проблеми із більш ефективним використанням наявних ресурсів.

Виявлено, що активному застосуванню іноземного досвіду перешкоджають проблеми пов'язані із недовірою до органів державної та місцевої влади через високий рівень корупції, відсутністю контролю за процесом відбору та реалізацією проектів, нестабільністю у формуванні та дотриманні інституціональної політики, нечіткістю критеріїв оцінювання ефективності проектів тощо.

Сформовано науковий підхід до побудови механізму публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави (рис. 2), який полягає в уточненні основних параметрів (методи, інструменти, принципи, форми, інституціональне середовище, інституціональні бар'єри та напрями розвитку), застосування яких сприяє отриманню синергетичного ефекту щодо досягнення економічних інтересів усіма сторонами.

Обґрунтовано важливість посилення контролю на усіх етапах (обґрунтування, розроблення та реалізація проекту) зі сторони держави, приватного партнера та суспільства (громадський контроль), що забезпечить більш ефективне використання ресурсів та досягнення поставлених завдань, зокрема і в сфері економічної безпеки держави.

Доведено, що результативність реалізації проектів публічно-приватного партнерства в значній мірі залежить від здатності своєчасно реагувати на ризики, виникнення яких пов'язано із високим рівнем невизначеності. Негативні результати реалізації можуть спричинити втрати, характер і розміри яких негативно впливають на забезпечення економічної безпеки держави. Обґрунтовано необхідність зменшення ризиків не лише в процесі розроблення проекту публічно-приватного партнерства, але й на усіх інших етапах реалізації, що сьогодні складно зробити в межах існуючого методичного забезпечення. Запропоновано теоретико-практичний підхід, який ґрунтується на використанні методів опитування експертів та попарних порівнянь за перевагою варіантів, які створюють основу для покращення необхідного інформаційного забезпечення, через зменшення рівня невизначеності, при реалізації проектів публічно-приватного партнерства.

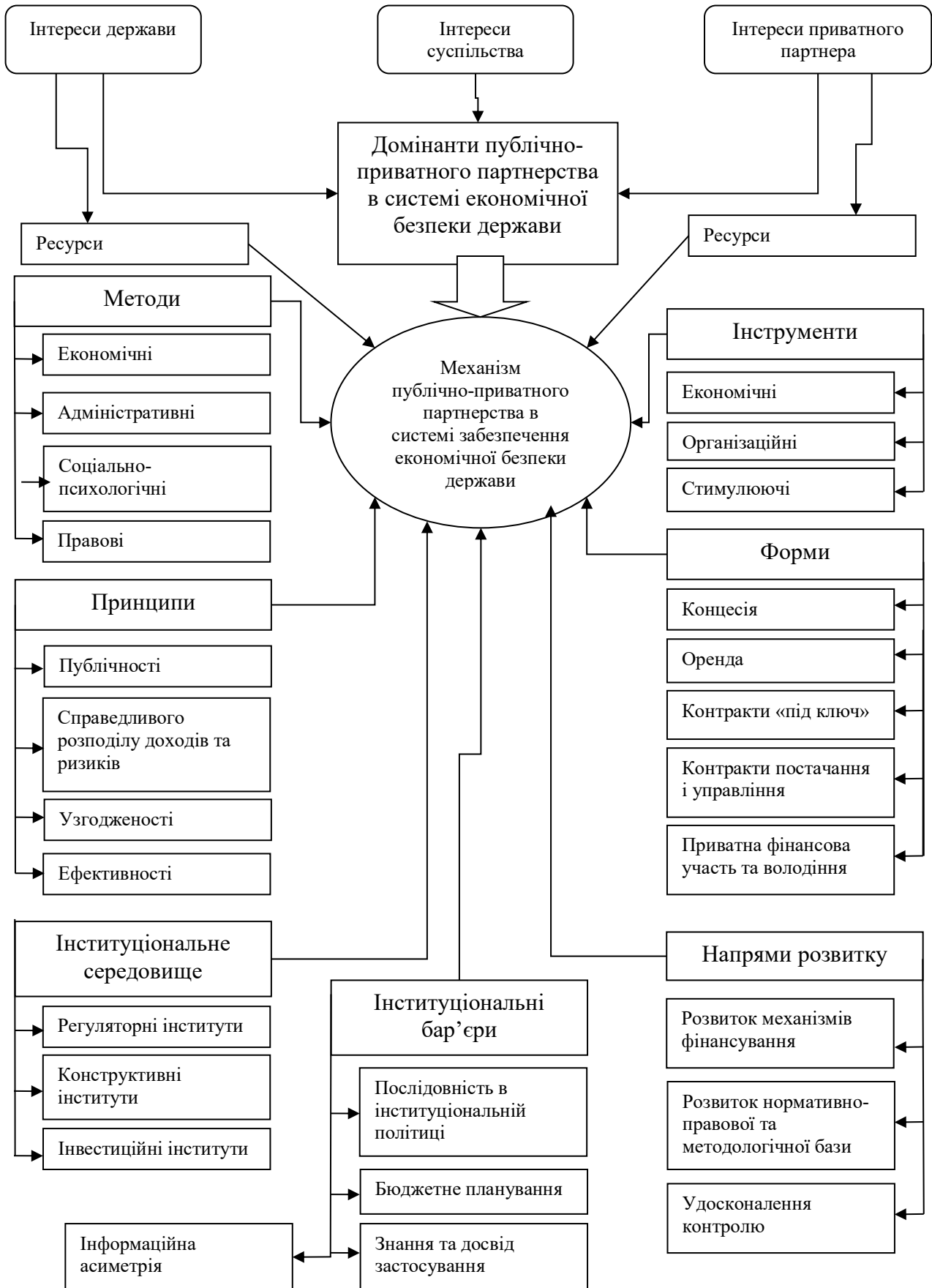

Рис. 2. Науковий підхід до побудови механізму публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави

Проведено необхідну деталізацію можливих ризиків реалізації проектів публічно-приватного партнерства із подальшим формуванням чотирьох основних груп: політичні, економічні, соціокультурні та технічні. Розроблено дерево оцінки втрат від реалізації ризиків публічно-приватного партнерства, застосування якого визначає послідовність здійснення інтегральної оцінки втрат від реалізації ризиків (R).

$$R = 1Q_1 + 2Q_2 + 3Q_3 + 4Q_4 + 5Q_5$$

де Q_j — ймовірність можливих втрат від реалізації ризиків;

Здійснено розрахунки на прикладі реалізації проекту публічно-приватного партнерства щодо видобування корисних копалин:

$$R = 1 \times 0,07 + 2 \times 0,39 + 3 \times 0,44 + 4 \times 0,09 + 5 \times 0,01 = 2,58.$$

Отримані результати засвідчили можливі втрати від реалізації ризиків, у відповідності до обраної шкали оцінювання, на рівні між «незначні» та «значні, але такі, що піддаються контролю», що створює необхідне інформаційне підґрунтя для внесення змін у механізм публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави.

ВИСНОВКИ

У дисертації теоретично узагальнено і вирішено науково-практичне завдання, що полягає у розвитку публічно-приватного партнерства в системі економічної безпеки держави. Основні наукові та прикладні результати, рекомендації з наукового й практичного їх використання полягають у такому:

1. У роботі на основі опрацювання наукових джерел і виділених підходів до вирішення проблеми забезпечення безпеки соціально-економічних систем поглиблено трактування взаємопов'язаних понять «безпека», «економічна безпека» (особи, підприємства, галузі, регіону, держави, міжнародна та глобальна), «виклик», «ризик», «загроза» й «небезпека», які застосовано для формування теоретичного базису забезпечення економічної безпеки держави. Доведено, що економічна безпека держави в умовах високої глобальної нестабільності, відіграє ключову консолідуючу функцію в процесі стабілізації, підтримання життєздатності та досягнення економічних інтересів усіх взаємопов'язаних соціально-економічних систем.

2. Здійснено історичну періодизацію взаємодії між державою і приватним сектором шляхом уточнення форм та відстеження тенденцій розвитку публічно-приватного партнерства. Обґрунтовано авторську позицію, яка передбачає розуміння під публічно-приватним партнерством процесу, в якому одною стороною виступає держава, що прагне покращити виконання нею суспільних

функції і забезпечити власну економічну безпеку, а з іншої – приватний сектор, котрий прагне, завдяки такому партнерству, отримати економічну вигоду. В запропонованих теоретико-методичних положеннях застосування механізмів публічно-приватного партнерства особливу увагу приділено визначенню принципів та характеристик можливих варіантів застосування механізмів із орієнтацією на досягнення інтересів в сфері економічної безпеки держави.

3. Досліджено досвід державного регулювання в економічній соціальній та екологічній сферах різних країн (США, Німеччина, Норвегія, Швеція, КНР, Індія), що дозволило їх систематизувати та побудувати матрицю переваг та перешкод сталого розвитку економіки в контексті забезпечення економічної безпеки держави. Створена матриця може бути аналітичним інструментом для розробки та реалізації комплексних програм спрямованих на посилення економічної безпеки України, зокрема і шляхом активізації публічно-приватного партнерства.

4. Обґрунтовано, що застосування публічно-приватного партнерства для зменшення ймовірності виникнення та послаблення негативного впливу ключових зовнішніх та внутрішніх загроз на економічну безпеку держави потребує вивчення іноземного досвіду із врахуванням поточної економічної, соціальної та політичної ситуації в нашій країні, що можливо завдяки визначенню ключових домінантів. Обґрунтований перелік домінантів забезпечує розгляд безпекових аспектів взаємодії держави, бізнесу та суспільства, виходячи із можливості досягнення інтересів усіма учасниками при вирішенні важливих економічних та соціальних проблем.

5. Встановлено, що незадовільний рівень розвитку публічно-приватного партнерства в Україні пов'язаний із наявністю певної сукупності причин. Результати опитування експертів із подальшим використанням методу ієрархій дозволили ієрархічно впорядкувати економічні та організаційно-правові причини. Застосування розробленого теоретико-методичного підходу створює необхідне інформаційне підґрунтя для удосконалення публічно-приватного партнерства на усіх взаємопов'язаних рівнях (загальнодержавний, регіональний, субрегіональний та базовий) в системі економічної безпеки держави шляхом ліквідації найсуттєвіших причин уповільнення розвитку.

6. Доведено важливість удосконалення інформаційного забезпечення процесу реалізації проектів публічно-приватного партнерства в наслідок пріоритетності інформації як ресурсу для задоволення інформаційних потреб держави, приватного партнера та суспільства. Розроблено методичні та прикладні основи протидії інформаційній асиметрії, які, будучи сформовані на основі визначення ключових характеристик інформації, орієнтовані на зменшенні ризиків виникнення негативних наслідків для усіх сторін проекту через недостатність, низьку якість або ж надлишок інформації. Обґрунтовано умови та порядок формування перманентного рівня інформаційного забезпечення при реалізації проекту концесії, який сприяє більш ефективному використанню ресурсів при досягненні економічних інтересів усіх сторін та служить основою для покращенню рівня економічної безпеки держави.

7. Обґрунтовано, що результати реалізації проектів публічно-приватного партнерства можуть позитивно вплинути на рівень кожної із складових економічної безпеки держави, тобто фінансової, інвестиційної, соціальної, енергетичної, демографічної, інноваційної, продовольчої й технологічної, за умови врахування безпекових аспектів при формуванні відповідного механізму. Застосування сформованого наукового підходу до побудови механізму публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави забезпечує активізування та посилення координації дій між органами державної та місцевої влади, бізнес-структурами та суспільством, що сприяє вирішенню складних економічних соціально важливих проблем з ефективнішим використанням ресурсів та створює основу для підтримання економічної безпеки держави.

8. З'ясовано, що високий рівень нестабільності у розвитку національної економіки провокує невизначеність у розробленні та реалізації проектів публічно-приватного партнерства. Негативні результати реалізації ризиків спричиняють суттєві втрати, які ускладнюють досягнення інтересів в сфері забезпечення економічної безпеки держави. Сформовано теоретико-практичний підхід, застосування якого сприяє формуванню необхідного інформаційного забезпечення, яке, завдяки здійсненню інтегральної оцінки втрат від реалізації ризиків, зменшує рівень невизначеності та створює інформаційну основу для внесення змін в механізм публічно-приватного партнерства, обумовлюючи можливість досягнення інтересів в системі забезпечення економічної безпеки держави.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Монографії

1. Державні фінанси України: розвиток та управління змінами (проблеми економічної безпеки) / за заг. ред. Т. І. Єфіменко. Київ : ДННУ «Акад. фін. управління». 496 с. (31 др. арк.) (5.3. Управління інвестиційною діяльністю в аспекті підтримки економічного зростання. С. 220-236 (*особистий внесок автора: визначено тенденції інвестиційної активності у проектах публічно-приватного партнерства у світі у період з 2011 по 2016 роки*). (0,3 др. арк.).

Статті у наукових фахових виданнях України

2. Головка В. О. Упровадження міжнародного досвіду Публічно-приватного партнерства в Україні. *Наукові праці НДФІ*. 2016. Вип. 4(77). С. 61–70. (0,61 др. арк.).

3. Головка В. О. Публічно-приватне партнерство в інвестиційних проектах критичної інфраструктури України. *Наукові праці НДФІ*. 2017. Вип. 3(80). С. 62–71. (0,63 др. арк.).

4. Головка В. О. Удосконалення державного регулювання концесійної діяльності в Україні. *Бізнес інформ*. 2018. Вип. 8 (487). С. 27–32. (0,62 др. арк.).

5. Головка В. О. Удосконалення звітності підприємств контексті протидії інформаційній асиметрії. *Наукові праці НДФІ*. 2019. Вип. 1 (86). С. 146-156. (0,69 д.а.).

6. Головка В.О. Загрози економічній безпеці держави: теоретичні засади визначення. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. 6(74). Т.1. С. 94–98. (0,31 др. арк.).

7. Головка В. О. Характеристика основних викликів, ризиків та загроз економічній безпеці держави в умовах глобальної нестабільності. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. №1(75). С. 25–30. (0,37 др. арк.).

8. Головка В. О. Характеристика основних форм публічно-приватного партнерства в контексті забезпечення економічної безпеки держави. *Причорноморські наукові студії*. 2020. №49. С. 29–33. (0,31 др. арк.).

9. Головка В. О. Дослідження європейського досвіду інклюзивного розвитку в контексті забезпечення економічної безпеки держави. *Держава та регіони*. 2020. №1 (112). С. 36–40. (0,31 др. арк.).

Статті в іноземних виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз даних

10. Golovko V. Essential characteristics of the economic security of the state and its main components. *World Science*. № 11(51). Vol. 3. pp. 4–8. (Бази даних: *do Index Copernicus (Польща), Google Scholar (США) та ін.*). (0,31 др. арк.)).

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

11. Головка В.О. Підвалини створення інститутів розвитку публічно-приватного партнерства в Україні. Конкурентоспроможність національної економіки: матеріали XIV : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 28 бер. 2014 р. Київ : Київ. нац. Ун-т ім. Тараса Шевченка, 2014. С. 219–220. (0,13 др. арк.).

12. Головка В.О. Інститути розвитку та їх роль у реалізації проектів ППП в Україні. Управління розвитком технологій: матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. 23–24 травня 2014 р. Київ : Київ. нац. ун-т буд. і арх., 2014. С. 36–39. (0,19 др. арк.).

13. Бичихін Є.В., Головка В.О., Осипенко М.В. Партнерські засади розбудови механізмів фінансування освіти. Забезпечення якості вищої освіти: сучасний стан та перспективи: матеріали IV наук.-метод. конф. 02 лютого 2017 р. Харків : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Інст. фін. Харків, 2017. С. 25–28. (0,23 др. арк.). (*особистий внесок автора: сформовано теоретичні засади побудови механізму фінансування освіти*). (0,07 др. арк.).

14. Головка В.О. Основні погляди щодо сутності поняття «економічна безпека держави». Формування стратегії соціально-економічного розвитку підприємницьких структур в Україні : матеріали V Всеукраїн. наук.-практ. конф. 27–30 листоп. 2019 р. Львів : Укр. акад. друкарства, 2019. С. 384–386. (0,19 др. арк.).

15. Головка В.О. Окреслення переліку основних загроз для економічної безпеки держави. Актуальні питання розвитку сучасної економіки, управління та адміністрування : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. 28 грудня 2019 р., Київ, 2019. С. 39–42. (0,25 др. арк.).

16. Головка В. О. Основні виклики, ризики та загрози економічній безпеці держави. Інформаційні технології та фінансова система: сучасний стан, ефективність, перспективи : матеріали Міжн. наук.-практ. конф. 31 січня 2020 р., Київ, 2020. С. 19–21. (0,19 др. арк.).

17. Головка В. О. Основні моделі публічно-приватного партнерства в контексті забезпечення економічної безпеки держави. Напрями та сучасний розвиток міжнародних відносин: економічні та політичні аспекти : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 15 лют. 2020 р. Запоріжжя, 2020. с. 29–31. (0,19 др. арк.).

18. Головка О.В. Інклюзивний розвиток економіки: досвід США та КНР. Євроінтеграційна перспектива та інвестиційний потенціал економіки: теорія та практика: матеріали Всеукраїн. наук.-практ. конф. 14 берез. 2020 р., Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2020. С. 9–12. (0,19 др. арк.).

АНОТАЦІЯ

Головка В. О. Публічно-приватне партнерство в системі забезпечення економічної безпеки держави. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 — економіка та управління національним господарством. – ДННУ «Академія фінансового управління» Міністерство фінансів України, Київ, 2021.

Дисертація присвячена узагальненню теоретичних основ і розробці практичних рекомендацій щодо розвитку публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави.

У роботі сформовано теоретичний базис забезпечення економічної безпеки держави. Обґрунтовано теоретико-методичні положення застосування механізмів публічно-приватного партнерства. Розроблено матрицю переваг та перешкод сталого розвитку економіки. Здійснено систематизацію домінантів публічно-приватного партнерства. Обґрунтовано теоретико-методичний підхід до моделювання впливу причин уповільнення розвитку публічно-приватного партнерства в Україні. Розроблено методичні та прикладні основи протидії інформаційній асиметрії. Сформовано науковий підхід до побудови механізму публічно-приватного партнерства в системі забезпечення економічної безпеки держави. Запропоновано теоретико-практичний підхід до оцінки втрат від негативного впливу ризиків в проектах публічно-приватного партнерства.

Ключові слова: безпека, економічна безпека держави, публічно-приватного партнерство, механізм, домінанти, інформаційна асиметрія, ризик, загроза, підприємство, матриця.

АННОТАЦИЯ

Головко В. А. Публично-частное партнерство в системе обеспечения экономической безопасности государства. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.03 – экономика и управление национальным хозяйством. – ДННУ «Академия финансового управления» Министерство финансов Украины, Киев, 2021.

Диссертация посвящена обобщению теоретических основ и разработке практических рекомендаций по развитию государственно-частного партнерства в системе обеспечения экономической безопасности государства.

В работе сформирован теоретический базис обеспечения экономической безопасности государства. Обоснованы теоретико-методические положения применения механизмов государственно-частного партнерства. Разработана матрица преимуществ и препятствий устойчивого развития экономики. Осуществлена систематизация доминантов публично-частного партнерства. Обоснован теоретико-методический подход к моделированию влияния причин замедления развития государственно-частного партнерства в Украине. Разработаны методические и прикладные основы противодействия информационной асимметрии. Сформирован научный подход к построению механизма государственно-частного партнерства в системе обеспечения экономической безопасности государства. Предложен теоретико-практический подход к оценке потерь от негативного влияния рисков в проектах государственно-частного партнерства.

Ключевые слова: безопасность, экономическая безопасность государства, публично-частного партнерство, механизм, доминанты, информационная асимметрия, риск, угроза, предприятие, матрица.

ANNOTATION

Golovko V. O. Public-private partnership in the system of ensuring the economic security of the state. – Manuscript rights reserved.

Thesis for the degree of candidate of economic sciences in the specialty 08.00.03 – Economics and Management of National Economy. – Academy of Financial Management, Kyiv, 2021.

The thesis is devoted to the generalization of the theoretical foundations and the development of practical recommendations for the development of public-private partnership in the system of ensuring the economic security of the state.

The work forms a theoretical basis for ensuring the economic security of the state, which, in contrast to the existing ones, is formed at the intersection of theoretical approaches to understanding the basic laws, interrelationships of factors, structure and clarification of the essence of basic concepts, determines the conditions and process of mutual achievement of economic interests despite the growth of global instability. The theoretical and methodological provisions for the application of public-private partnership mechanisms have been substantiated, which, in contrast to the existing ones, clarify the interpretation of public-private

partnership, determine the basic principles and characterize the conditions, advantages and disadvantages of public-private partnership mechanisms, and also substantiate their importance in ensuring the economic security of the state. A matrix of advantages and obstacles to sustainable economic development was developed, which, in contrast to the existing ones, was obtained by studying the practice of state regulation in the most developed countries of the world and the EU countries, which made it possible to concretize the guidelines for improving the economic security of the state on the principles of sustainable development, in particular through development public-private partnership. The systematization of the nominees for public-private partnership has been carried out, which differs from the well-known focus on taking into account security aspects when determining the interests, opportunities, risks and expected results for state and local authorities, private partners and society. The theoretical and methodological approach to modeling the impact of the reasons for the slowdown in the development of public-private partnership in Ukraine has been substantiated, which, in contrast to the existing ones, based on the use of a set of methods, provides for the determination, in the context of individual groups and by four levels of project implementation, of the reasons that most significantly affect development of public-private partnerships. The methodological and applied foundations of counteracting information asymmetry have been developed, which, unlike the existing ones, due to clarification of the essence of information asymmetry and the consequences of its occurrence in relation to the state, private partner and society, contribute to the improvement of information support for the stages of development and implementation of public-private partnership projects. A scientific approach to the construction of a public-private partnership mechanism in the system of ensuring the economic security of the state has been formed, which, unlike the existing ones, ensures the achievement of the interests of the participants and contributes to maintaining an appropriate level of economic security of the state. A theoretical and practical approach to assessing losses from the negative impact of risks in public-private partnership projects is proposed, which, in contrast to the well-known ones, based on the established procedure of interviewing experts and using the method of paired comparisons for the advantage of options, provides the formation of an information basis for the level of risk impact on the main groups at all stages of the development and implementation of the project.

Keywords: security, economic security of the state, public-private partnership, mechanism, dominants, information asymmetry, risk, threat, enterprise, matrix.